

پرداخت نشدن به موقع مطالبات از سوی بیمه‌ها، داروخانه‌ها و داروسازان را به مخاطره افکنده است

بیم رگود، ورشکستگی و زندان

رویا کاواند

شبکه داروخانه‌های کشور به عنوان بخش توزیع دارو و تجهیزات پزشکی یکی از مهمترین پایه‌های نظام بهداشت و درمان است که اکنون در پی رخدادهای گوناگون سیاسی و اقتصادی و برنامه‌ریزی‌های غلط سیاست‌گذاران حوزه‌های کلان بهداشت و درمان، اقتصاد و سیاست سایه سیاه ورشکستگی را روی سر خود احساس می‌کند.

بیش از ۱۳ هزار داروخانه در سراسر کشور مشغول به فعالیت هستند و وظیفه توزیع دارو و تجهیزات پزشکی را بر عهده دارند. از این تعداد ۳ هزار داروخانه در استان تهران فعال هستند. مطالبات طولانی مدت داروخانه‌ها از سازمان‌های بیمه‌گر، اجرا نشدن قانون در مناسبات بین داروخانه‌ها و سازمان‌های بیمه‌گر و غیر واقعی بودن قیمت داروها و کمبود نقدینگی در این بخش مشکلاتی هستند که داروسازان را در شرایط بحرانی قرار داده‌اند. تاجایی که در حال حاضر ۴۰ درصد داروخانه‌های کشور در آستانه ورشکستگی قرار دارند و بسیاری از داروسازان در پی مشکلات مالی پیش آمده گرفتار زندان و دادگاه‌های مالی شده‌اند.

بیمه‌ها و داروخانه‌ها در تلاقیح طرح تحول سلامت
سال ۱۳۹۳ دولت یازدهم اجرای طرحی تحول سلامت را با هدف اصلاح فرآیند درمان در کشور، کاهش هزینه‌های بیماران و دسترسی بیشتر مردم به امکانات درمانی و بهداشتی مناسب اجرا کرد. طرحی که دستیابی به اهداف قابل توجهی را برای تامین سلامت مردم در نظر گرفته بود اما از

همان روزهای نخست با مخالفت‌هایی همراه بود و کارشناسان بسیاری نسبت به عوارض اجرای آن هشدار دادند. نگرانی از تامین منابع مالی مناسب اجرای این طرح و تعهدات مالی سنگینی که بر گرده شبکه بهداشت و بیمه‌ها می‌گذاشت یکی از دلایل اصلی مخالفان اجرای طرح تحول نظام سلامت بود. نگرانی‌هایی که چندان طول نکشید تا رنگ و روی واقعیت به خود بگیرند. از یک سو طرح تحول سلامت برای این که ماندگاری پزشکان و متخصصان را در مناطق محروم و بیمارستان‌های دولتی افزایش دهد کارانه‌های این بخش را به بر بخش درمان تحمیل کرده، از سوی دیگر با ارائه‌ی بیمه سلامت سهم بیمه‌ها را از پرداخت مطالبات بخش‌های مختلف نظام بهداشت و درمان بالا برد. این در حالی بود که بودجه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این طرح بر مبنای منابع ناپایداری مانند یک درصد مالیات بر ارزش افزوده، ۱۰ درصد منابع حاصل از هدفمندی یارانه‌ها و عوارض بستر تولید و واردات و عرضه بیمه‌گر پرداخت نشده است.

نایب رئیس انجمن داروسازان در زمینه اعلام کرد: «بر اساس قانون سازمان‌های بیمه‌گر باید ۶۰ درصد صورتحساب داروخانه‌ها را با فاصله پس از تحویل اسناد مربوطه، پرداخت و الباقی را نیز ظرف مدت معین پرداخت کنند. اما سازمان بیمه سلامت چهار ماه از مطالبات سال قبل رهنویز به داروخانه‌ها پرداخت نکرده است. زیرا آن‌ها هم پول ندارند و این موضوع فشار زیادی را به داروخانه‌ها وارد می‌کند. شرایط سازمان تامین اجتماعی هم به همین شکل است. در حال حاضر هم بیمه تامین اجتماعی و هم بیمه سلامت به طور متوسط هفت

کالاها و خدمات آسیب‌رسان همانند مالیات بر نوشابه، سیگار، لوازم آرایشی و ... گذاشته شد. بودجه‌هایی که هیچ سالی به طور کامل محقق نشد. افزون بر این که هزینه‌های اجرای طرح بیش از پیش بینی‌های در نظر گرفته شد کرد و در نتیجه دست‌اندر کاران طرح در تامین بودجه مورد نیاز خود به مشکل برخوردند و تعهدات مالی این طرح هر روز سنگین‌تر شد. تاجایی که اجرای طرح به سال سوم و چهارم نرسیده بود که معوقات پرداخت آن به بخش‌های مختلف تا یک یا دو سال تاخیر داشت. به گفته وزیر بهداشت مطالبات معوقه وزارت بهداشت از سازمان تامین اجتماعی که مربوط به سال گذشته می‌شود دست کم حدود ۸ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است.

داروخانه‌ها هم به عنوان بخشی از شبکه درمان کشور درگیر این مشکلات شدند. در حال حاضر به گفته مهدی زارعی، رئیس شورای عالی داروخانه‌های انجمن داروسازان در حالی که ماه‌های آخر سال نزدیک می‌شود کم‌کم طلب‌های داروخانه و نظام درمانی از سوی بیمه‌ها دیده نشود، بلکه شاید باید منتظر بیشتر شدن زمان پرداخت مطالبات باشیم.

داروسازان گرفتار وثیقه‌ها و وام‌های سنگین
اما با وجود همه مشکلات، چرخه تامین و توزیع دارو و اقلام بهداشتی و درمانی باید همچنان بچرخد و داروسازان خود را موظف می‌دانند مشکلات پیش آمده در بخش نقدینگی را به نحوی حل کنند تا این بخش با مشکلات کمتری مواجه شود. به همین دلیل بسیاری از این افراد برای حل مشکل نقدینگی در این مدت به سمت

دریافت وام‌های کلان با سودهای بالا رفته‌اند تا بتوانند فاصله زمانی را که برای فروش داروها و تامین هزینه آن‌ها از بیمه وجود دارد را بپایان و ام‌ها بکنند و در اثر کاهش نقدینگی قفسه‌ها علی فاطمی، نایب رئیس انجمن داروسازان ایران در این زمینه می‌گوید: «داروسازان به دلیل شرایط اقتصادی داروخانه‌هایشان مجبور به گرفتن وام‌های سنگین شده‌اند، اما وقتی بیمه پولشان را نمی‌دهد، با چک‌های برگشتی مواجه می‌شوند. طی سال‌های اخیر، امسال داروخانه‌ها بدترین وضعیت را از نظر نقدینگی تجربه کرده‌اند. در حال حاضر تعداد داروسازانی که به دلیل چک‌های برگشتی به زندان می‌روند، افزایش زیادی پیدا کرده است و بیشتر این افراد در تهران هستند.»

قیمت غیر واقعی و رونق بازار قاچاق دارو
اردیبهشت ۱۳۹۷ پس از آن که آمریکا به طور رسمی از برجام خارج شد، اقتصاد ایران با جهش ناگهانی و مهارت‌شدنی قیمت ارز واکنش نشان داد. در همان روزهای نخست دولت در واکنش به این شرایط، اعلام کرد برای تامین کالاها اساسی مردم ارز با قیمت ۴۲۰۰ تومان در اختیار تولید کنندگان و وارد کنندگان قرار خواهد گرفت. این تصمیم هم مانند بسیاری دیگر از تصمیمات کلان اقتصادی که در سال‌های اخیر گرفته شده است با مخالفت جدی اقتصاددانان مواجه شد که آن را موجب افزایش فساد می‌دانستند. اما دولت برای کنترل شرایط و کاهش اثر روانی رخدادهای بار مالی آن بر اقشار ضعیف، چاره‌ای غیر از اجرای کردن این تصمیم ندید. از این تاریخ داروها و مواد اولیه ساخت دارو بازار ۴۲۰۰ تومان تامین شد و در نتیجه قیمت گذاری داروها نیز بر همین مبنا انجام شد. در حالی که قیمت واقعی داروها با توجه به این که قیمت واقعی دلار در بازار آزاد عموماً ۳ تا ۴ برابر این رقم بود، خیلی بیشتر بود. نتیجه اجرای این سیاست افزون بر بار مالی سنگینی که بر دوش دولت گذاشت این بود که بازار قاچاق دارو رونق گرفت.

فاطمی در این زمینه می‌گوید: «ما به عنوان انجمن داروسازان ایران بارها و مکرراً از سازمان غذا و دارو خواسته‌ایم که

بر اساس قانون سازمان‌های بیمه‌گر باید ۶۰ درصد صورتحساب داروخانه‌ها را با فاصله پس از تحویل اسناد مربوطه، و الباقی را نیز ظرف مدت معین پرداخت کنند. اما سازمان بیمه سلامت چهار ماه از مطالبات سال قبل رهنویز به داروخانه‌ها پرداخت نکرده است

قیمت دارو واقعی شود تا هم از مصرف بی‌رویه دارو و هم از قاچاق معکوس آن جلوگیری شود. در این صورت می‌توان مابه‌التفاوت نرخ واقعی و یارانه‌ای را مستقیماً به بیمار پرداخت کرد. زمانی که دارویی حساب و کتاب و با قیمت غیر واقعی در داروخانه عرضه شود، طبیعی است که ممکن است از سطح پخش، توزیع و حتی از داروخانه به سمت شبکه‌های غیر رسمی نشت کند. نتیجه این که می‌بینیم مصرف دارو در سال ۹۸ نسبت به ۹۷ افزایش یافته است. متأسفانه همین موضوع یعنی کوچک‌نگه داشتن بازار دارو باعث شده که هم داروخانه‌ها متضرر شوند و هم هزینه‌های سازمان‌های بیمه‌گر که بار مالی دارو را به دوش می‌کشند، افزایش یافته و از پرداخت مطالبات داروخانه‌ها و سایر موسسات پزشکی بازمانند.»

اما ناگهانی به برنامه بودجه سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که دولت با تمام مشکلات اجرای این سیاست همچنان ارز ۴۲۰۰ تومانی را برای تامین دارو در نظر گرفته است. طرح تحول سلامت بر مبنای گذشته در حال اجرا است. چشم‌اندازی برای کاهش فاصله پرداخت بیمه‌ها به داروخانه‌ها دیده نمی‌شود و مشاهدات میدانی نشان می‌دهد هر روز بر تعداد داروهای کمیاب و نایاب افزوده می‌شود. به این ترتیب اگر تغییر جدی در سیاست‌های کلان یا اجرای برنامه‌های حوزه درمان دیده نشود، شاید داروسازان، بیماران و شبکه بهداشت و درمان باید منتظر روزهای سخت‌تری باشند.

از گوشه و کنار

وزیر بهداشت:

موضوع جاسازی قرص در کیک‌ها امنیتی است

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: موضوع جاسازی قرص در کیک‌ها امنیتی است و با هدف تشویب آذنان عمومی و تخریب صنعت غذایی انجام شده است. به گزارش خبرگزاری ایرنا، سعید نمکی دیروز در حاشیه همایش پوشش همگانی سلامت در وزارت بهداشت افزود: «موارد جاسازی قرص در کیک‌ها بیرون از چرخه تولید و توزیع رسمی بوده است و همکاران مادر حوزه‌های امنیتی و اطلاعاتی در حال پیگیری موضوع هستند.» کیانوش جهانپور مدیر کل نظارت بر فرآورده‌های غذایی وزارت بهداشت نیز در مورد مشاهده قرص و کپسول در تعدادی از بسته‌های فرآورده‌های غذایی گفت: این موضوع در برخی مناطق جنوبی کشور دیده شده و بررسی‌های همکاران ما نشان می‌دهد موضوع به هیچ وجه به سطح تولید و پخش کلان مرتبط نبوده و موارد احتمالی به صورت مشکوکی در سطح عرضه، مشاهده یا گزارش شده است که به نظر می‌رسد موضوعی فراتر از حوزه سلامت بوده و حتی می‌تواند ابعاد انتظامی، سیاسی و امنیتی داشته باشد. او تأکید کرد: جاسازی قرص و کپسول در برخی کیک‌های برند ایرانی به صورت عمدی و پس از کارخانه انجام شده و احتمالاً یک اقدام برای تشویب آذنان عمومی بوده است.

سرقت و آتش زدن امامزاده در شیراز

مرقد مطهر امامزاده بنت‌الحسن (س) در شیراز پس از سرقت اموال و نظرات مردمی توسط فرد یا افرادی به آتش کشیده شد. به گزارش ایرنا، به گفته شاهدان عینی، حرم مطهر امامزاده بنت‌الحسن (س) واقع در خیابان شمس در منطقه دروازه کارون شیراز روز شنبه مورد تعرض قرار گرفت. فرد یا افرادی پس از تخریب ضریح این امامزاده پول و اشیای قیمتی این محل را به سرقت بردند و بخش‌هایی از این محل را نیز به آتش کشیدند که این اقدام باعث ایجاد خسارت‌هایی به بنای این مکان مذهبی نیز شد. شاهدان عینی گفتند که بعد از بروز این حادثه و کنترل و مهار آتش توسط آتش‌نشانان، مأموران انتظامی در محل حضور و در خصوص شناسایی و دستگیری سارق یا سارقین وارد عمل شدند. به گفته حواد یزدانی مدیر روابط عمومی اداره کل اوقاف و امور خیریه استان فارس، شناسایی و دستگیری عامل یا عاملین این اتفاق در دستور کار پلیس آگاهی شیراز قرار دارد. این امامزاده به نوادگان امام حسن مجتبی (ع) علیه السلام نسبت داده شده است.

۵۰ درصد تماس‌های اورژانس اجتماعی مزاحم هستند

رئیس اورژانس اجتماعی کشور گفت: از ۵۰۰ هزار مورد تماسی که از ابتدای امسال با اورژانس اجتماعی کشور با شماره ۱۲۳، گرفته شده است، نیمی مزاحم هستند و ارتباطی با وظیفه اورژانس اجتماعی ندارند. محمود علی‌گو در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا افزود: گاهی افرادی به قصد مزاحمت با شماره ۱۲۳ تماس می‌گیرند و گاهی نیز مردم می‌خواهند با پلیس ۱۱۰ یا اورژانس پزشکی ۱۱۵ تماس بگیرند و به جای آن شماره ۱۲۳ را می‌گیرند. وی تأکید کرد: فرد پشت خط اورژانس اجتماعی ۱۲۳ فقط اپراتور نیست بلکه مشاوره است که کار کارشناسی می‌کند. بخشی از تماس‌ها تبدیل به ماموریت و تشکیل پرونده می‌شود و در ۶ ماهه نخست سال ۹۸ بیشتر از ۱۵ هزار مورد تماس منجر به تشکیل پرونده شده است.

مدیر عامل بیمارستان سوختگی مطهری: ۹۰ درصد افراد سوخته پول درمان‌های تکمیلی را ندارند

مدیر عامل بیمارستان سوانح سوختگی شهید مطهری، گفت: ۹۰ درصد بیماران سوخته در کشور، توان مالی برای تامین هزینه‌های درمان تکمیلی را ندارند. به گزارش خبرنگار مهر، مصطفی دهم‌دهی، در نشست خبری روز ملی پیشگیری از سوختگی، که در بیمارستان حضرت فاطمه (س) برگزار شد، افزود: بحث پیشگیری از اهمیت زیادی در جلوگیری از سوختگی برخوردار است که متأسفانه سازمان صدا و سیما برای پخش یک کلیپ آموزشی، از ما پول می‌خواهد. در حالی که ما پول درمانی بیماران سوخته را با هزاران مشکل جور می‌کنیم.

وی ادامه داد: تصمیم‌گیری درباره کلاس‌های جبرانی یا تعویق امتحانات به صورت استانی و منطقه‌ای گرفته می‌شود. شهر تهران نیز چنین کمیته‌ای را دارد. آنجا بحث می‌شود که اگر عقب‌ماندگی درسی وجود دارد، چگونه باید آن را جبران کرد. با چگونگی باید زمان‌های پرورشی را در مدرسه غنی کرد. اگر قرار باشد تعویقی در زمان امتحانات باشد در کمیته استان تصمیم‌گیری می‌شود و تاجایی که ما در جریان هستیم در حال حاضر نیز برنامه‌ریزی برای جبران تعطیلات در استان‌ها شده است. حمیدی بیان کرد: این مساله تعطیلات همیشه بوده است و اگر ساعت تحصیل کم شود، در همین کمیته درباره بحث می‌شود. ضمن اینکه بررسی اجمالی که خودم داشته‌ام نشان می‌داد امسال بیشتر تعطیلات رسمی کشور به روزهای پنجشنبه و جمعه افتاده است و نسبت به سال گذشته تعطیلات رسمی کمتری در میان هفته است و شاید همین باعث شده با وجود این تعطیلات به دلیل آلودگی هوا، چندان عقب‌ماندگی نسبت به سال قبل را شاهد نباشیم.

وی در انتها بیان کرد: سلامت بچه‌ها برای ما مهم است و در کنار آنها قطعاً معلمان کارهایی را انجام می‌دهند که کمبودهای درسی جبران شود.

تصمیم‌گیری برای جبران عقب‌ماندگی درسی در کمیته‌های استانی

هنوز مشخص نیست که تا دی ماه و شروع امتحانات ترم اول دانش‌آموزان در پایه‌های متوسطه اول و دوم آیا روز دیگری هم به دلیل آلودگی هوا تعطیل می‌شود یا نه اما این روزها یکی از گلایه‌ای معلمان در پایه‌های هفتم به بعد این است که این تعطیلات باعث شده آن‌ها نتوانند به صورت جامع و کامل به تدریس دروس بپردازند و در تمام پایه‌های گلایه هست که با کوتاه شدن زمان آموزش بیم این می‌رود که فهم مطالب برای بچه‌ها به خوبی رخ نداده باشد. این در حالی است که امسال آلودگی هوا، برودت هوا و در ادامه شیوع آنفلوآنزا در برخی استان‌های کشور روزهای قابل‌تأملی را در مدارس به تعطیلی کشاند.

این‌ها همه در حالی است که به دلیل بیماری و یا احتیاط تعطیلی رسمی اعلام نشده باشد نیز دانش‌آموزان در منزل مانده باشند و روی هم رفته به نظر می‌رسد در سه ماه آغاز سال تحصیلی جاری به شکل معناداری روزهای حضور دانش‌آموزان سر کلاس کم شده باشد. حال سؤال بسیاری این

مدارس تعطیل شد

به دنبال افزایش روزهای تعطیل مدارس صورت می‌گیرد؛

رئیس مرکز اطلاع‌رسانی آموزش و پرورش گفت: درباره جبران عقب‌ماندگی‌های درسی در استان‌هایی که تعطیلات زیادی داشتند، در صورت ضرورت، کمیته‌هایی در استان وجود دارد که تصمیم می‌گیرند. به گزارش خبرگزاری مهر، دوشنبه ۲۵ آذر ماه هم مدارس تهران تعطیل اعلام شد. به این ترتیب هنوز چند روزی مانده تا پایان سومین ماه آغاز سال تحصیلی، مدارس تهران ۶ روز به دلیل آلودگی هوا و یک روز به دلیل برودت هوا تعطیل شدند. در این میان هفته اول آبان ماه یعنی از ۴ آبان تا ۸ آبان ماه نیز به دلیل اینکه در روز تعطیلات رسمی وجود داشت، خبرها حکایت از آن داشت که با وجود این که اعلام آموزش و پرورش مبنی بر اینکه سه روزی که در آن هفته تعطیل نبود، مدارس دایر هستند، اما بسیاری از دانش‌آموزان سر کلاس‌ها حاضر نشدند و معلمان در آن هفته کمتر توانستند به تدریس جدی درس‌ها مشغول باشند و از آنجا که پیش‌بینی تعطیلات گسترده روزهای آتی به دلیل آلودگی هوا را نمی‌کردند، آسان‌تر گرفتند.